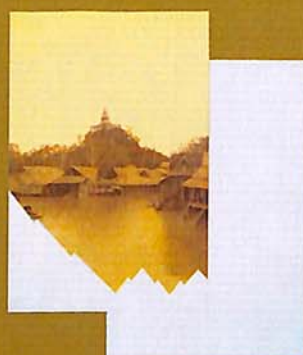

Rama IX Art Museum Foundation

จัดรวบรวมบันทึกประวัติศาสตร์ในพื้นที่

เกาะรัตนโกสินทร์

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

RATANAKOSIN ISLAND

Historical Records Art Exhibition

on the Occasion of His Majesty the King's 80th Birthday Anniversary

Rama IX Art Museum Foundation

จิตรกรรมบันทึกประวัติศาสตร์ในพื้นที่

เกาะรัตนโกสินทร์

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

RATANAKOSIN ISLAND

Historical Records Art Exhibition

on the Occasion of His Majesty the King's 80th Birthday Anniversary

โดย ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
by the Department of Painting, Faculty of Painting Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

สารจากคณบดี
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จถึงดลรัศมีราชสมบัติเป็นปีที่ ๖๑ พุทธศักราช ๒๕๕๐ นับเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่ทรงครองราชย์สมบัติยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทย และในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ยังเป็นวาระมหามงคลเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ซึ่งตลอดระยะเวลาแห่งการครองราชย์ พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อความสมบูรณ์ผาสุกแห่งอาณาประชาราษฎร์ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เปี่ยมล้นไปด้วยศุภสิริราชธรรม ทรงเป็นปราชญ์ในศาสตร์ทุกแขนง และยังทรงเป็นเลิศในงานศิลปะไม่ว่าจะเป็นด้านดนตรี การถ่ายภาพ วรรณกรรม หัตถกรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงสนพระราชหฤทัยงานด้านจิตรกรรมด้วยทรงฝึกเขียนและทรงศึกษาดูจากตำราต่างๆ ด้วยพระองค์เองตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ จนปัจจุบันพระอัจฉริยภาพในผลงานศิลปะหัตถ์ตามแบบฉบับของพระองค์ได้ประจักษ์แก่สายตาประชาราษฎร์ นับเป็นมิ่งขวัญมงคลแก่ศิลปินและปวงพสกนิกรชาวไทยอย่างหาที่เปรียบมิได้ ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงได้รับการถวายพระราชมัญญานามว่า “อัครศิลปิน” ผู้ทรงเป็นองค์อัครศิลปินแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงได้จัดทำโครงการ สร้างสรรค์จิตรกรรมบันทึกประวัติศาสตร์ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา เพื่อเจริญรอยตามใต้เบื้องยุคลบาทในการสืบสานภูมิปัญญาแห่งรัตนโกสินทร์ เพื่อเชื่อมโยงและน้อมนำศิลปินและผู้คนที่ประจักษ์ในคุณค่า แล้วนำมาซึ่งความรัก ความห่วงแหน การอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษ ที่จรรโลงแก่เกาะรัตนโกสินทร์แห่งนี้ให้จารึกตราบนานเท่านาน ด้วยถวายเป็นพระราชสักการะ แสดงกตเวทิตา สอนองพระมหากรุณาธิคุณแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และประกาศเกียรติแห่งพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระมหากษัตริย์ราชเจ้าแห่งบรมราชจักรีวงศ์ให้แก่ไพศาลสืบไป

(อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร)
คณบดี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

Message from the Dean
Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts
Silpakorn University

In 2007, two most auspicious occasions coincide. First, His Majesty Phrabat Somdej Phra Paramindra MahaBhumibol Adulyadej Mahitaladhibet RamadhibodiChakrinarubodindara Sayamindaradhiraj Boromanathophit's reign has entered the sixty-first year, thus making His Majesty the longest reigning king ever in the history of the Thai nation. Secondly, His Majesty will also turn 80 on the fifth of December this year. As we all know, His Majesty has all through his reign, being guided by the Ten Code of Virtuous King, carried out countless undertakings for the happiness of all Thai people. Significantly, His Majesty is also renowned for his expertise in all branches of sciences, not to mention his excellence in the arts such as music, photography, literature, handicrafts, and particularly painting. His Majesty has studied and did exercises from books on his own since childhood. His undisputed virtuosity in the latter field has been widely recognized following a series of public exhibitions of His Majesty's works. This is an unsurpassed blessing and grace bestowed upon the artists and the Thai people as a whole, leading to the nomination of the title "The Great Artist" of Ratanakosin to His Majesty the King.

Mindful of His Majesty's munificence, the Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University, has conceived the Historical Records of Ratanakosin Island Art Exhibition as a tribute to His Majesty the King's 80th Birthday Anniversary. The event serves as a humble step in line with His Majesty's endeavor to pass on the wisdom of this magnificent City. Evidently, having been convinced of its intrinsic value, the artists and the general public would in due time appreciate and cherish the cultural heritage of the Ratanakosin Island area, one that our ancestors had created and bequeathed to us. And, of course, it is the duty of our generation to pass it on intact to the next a duty that will serve as a humble token of our appreciation for His Majesty's compassion, and a modest effort to spread far and wide the word about His Majesty's great eminence as a highly esteemed King of the Chakri Dynasty.

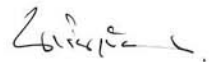
(Panya Vijithanasarn)
Dean, Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts,
Silpakorn University

สารจากภาควิชาจิตรกรรม
คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดทำโครงการ
สัมมนาประกอบโครงการ สร้างสรรค์จิตรกรรมบันทึกประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ เนื่องในโอกาสพระ
ราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ซึ่งเป็นการระดมความรู้จากนักวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม
ศิลปิน และคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆมาร่วมประชุมสัมมนาในประเด็นความรู้
ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และความสำคัญในด้านต่างๆที่อยู่ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ นับเนื่องมาจาก
กรุงเทพมหานครได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นเมืองหลวง เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เสด็จ
เกลี้ยกล่อมราชสมบัติ และมีพระราชดำริให้สร้างเมืองหลวงขึ้นทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีการขุด
คลองเป็นแนวรายล้อมถึงสามชั้น จึงทำให้เกิดเป็นอาณาเขตบริเวณพื้นที่ที่มีสภาพคล้ายเกาะ อันเป็นที่มาของการ
เรียกขานเมืองแห่งนี้ว่า “เกาะรัตนโกสินทร์” ที่ป็นศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรือง ก่อกำเนิดสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม
และงานศิลปกรรมต่างๆขึ้นมากมาย เป็นดังมรดกทั้งดั่งาม มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ แสดงให้เห็นภูมิ
ปัญญา ความรุ่งเรืองแห่งรัตนโกสินทร์ จารึก และสืบทอดเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาทางด้าน
ศิลปะ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทางวิชาชีพศิลปะ ได้ยึดหลักปรัชญาการศึกษาเรียนรู้บนรากฐานแนวคิด
วัฒนธรรมของชาติ เพื่อสืบสานและพัฒนามรดกทางปัญญาจากบรรพบุรุษ ดังนั้นภาควิชาจิตรกรรมจึงได้จัดทำ
โครงการนี้ขึ้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งเป็นแนวทางสำคัญให้ศิลปินร่วมสมัยไทยปัจจุบันได้สร้างสรรค์
ผลงานที่เกิดจากการศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาแห่งอดีต เพื่อร่วมพัฒนางานศิลปะร่วมสมัยไทยให้ก้าวหน้า โดยมีจิต
วิญญาณและเอกลักษณ์ของความเป็นชาติเป็นแก่นแท้สำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เพื่อการบันทึก
ประวัติศาสตร์ไว้เป็นสื่อกลางระหว่างศิลปินและสังคม ให้ประจักษ์ในคุณค่าและนำซึ่งความรัก ความหวงแหน อนุรักษ์
สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมแห่งรัตนโกสินทร์

ท้ายนี้ภาควิชาจิตรกรรม จึงใคร่ขอขอบพระคุณวิทยากร ผู้เข้าร่วมสัมมนา และศิลปินทุกท่านที่ได้เสียสละ
เวลามาร่วมกันระดมความคิด และสติปัญญาอันเป็นประโยชน์ต่อการสัมมนาและการแสดงนิทรรศการครั้งนี้ โดยมุ่ง
หวังให้มีการแผ่ขยายองค์ความรู้ออกไปสู่สังคมในวงกว้าง ทั้งทางด้านการศึกษาประวัติศาสตร์ของรัตนโกสินทร์ และ
การพัฒนาศักยภาพของวงการศิลปะร่วมสมัยไทย ให้มีความก้าวหน้าสืบไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบียดกลาง)

หัวหน้าภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

Message from the Department of Painting
Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts
Silpakorn University

The Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University
conceived the Historical Records of Ratanakosin Island Art Exhibition as a tribute to His Majesty the King's
80th Birthday Anniversary. This event invited prominent academicians in the field of culture, artists and
lecturers from several universities to brainstorm on the historical significance of various aspects of life on
the Ratanakosin Island area. Following King Buddha Yodfa Chulaloke (Rama I) the Great's ascension to
the Throne, he declared Bangkok to be the nation's capital city, and decreed that it be constructed on the
east side of the Chao Phraya River. Three rings of city moat were dug, thus creating in the process an island-
like area and an inspiration to call this space the “Ratanakosin Island”. Here lay the hub of Ratanakosin
City's prosperity, where an endless series of Thailand's exquisite architectural and artistic heritage began to
appear. All of them are historically significant, reflecting our nation's wisdom and affluence, inscribed and
passed on from generation to generation down to the present day.

Mindful of such an honorable task, the Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture and
Graphic Arts, Silpakorn University, being an institution that specializes in art education with an aim to
train quality graduates in the artistic vocation, and in line with the nation's philosophy to offer
instructions based on the nation's cultural pillars and wisdoms derived from our ancestors, welcomes the
opportunity to organize this event. It is hoped that the shared body of knowledge resulting from this
endeavor would serve as a worthy guideline for present-day Thai contemporary artists to create works of
art, ones that are inspired by the appreciation of our ancestors' wisdom. It is also hoped that the new series
of works would be imbued with our nation's distinctive characteristics and spirits, help to further advance
the Thai contemporary artistic circle, and at the same time stand tall as archetypes of artistic historical
records, serving as a communication channel between the artists and their society, and a lucid token of
their love and commitment to treasure, preserve and carry on the cultural heritage of Ratanakosin.

In a final note, the Department of Painting wishes to thank all speakers, participants and artists for
their time and valuable thoughts that ultimately brought success to the seminar and art exhibition as a
whole. It is our fervent hope that the body of knowledge so acquired would be shared with the general
public, both in terms of Ratanakosin historical study and the expansion of potentials among Thai con-
temporary artists in years to come.

(Assistant Professor Nawin Biadklang)

Head, Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture
and Graphic Arts Silpakorn University

โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
จัดโดย ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. ชื่อโครงการ

โครงการสร้างสรรค์จิตรกรรมบนทึบประวัติศาสตร์ ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. หลักการและเหตุผล

ตลอดระยะเวลากว่า 224 ปี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดให้สร้างราชธานีขึ้นทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ กรุงเทพมหานคร ทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง โปรดให้สร้างพระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กำแพงเมือง ป้อมปราการ เข็ญเทียน ขุดคลองรอบเมือง สร้างถนนหนทาง วัดวาอาราม สิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมและจัดวางผังเมือง ให้เป็นอาณาบริเวณแห่งเกาะรัตนโกสินทร์ โดยมีช่างเขียน ช่างปั้น และช่างประณีตศิลป์ ที่มีฝีมือจากสกุลช่างอยุธยาและธนบุรี ได้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์ผลงานทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรมและงานประณีตศิลป์ เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชาติตามพระราชประสงค์ขององค์พระมหากษัตริย์ก่อกำเนิดเป็นโบราณสถาน อันเป็นมรดกทั้งดงามของชาติ ทั้งยังแฝงไว้ซึ่งความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นมิติแห่งภูมิปัญญาและความเจริญรุ่งเรืองแห่งกรุงรัตนโกสินทร์นับจากนั้นเรื่อยมา และยังคงจรรีกรับทอดมาถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาด้านศิลปะ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพทางวิชาชีพ ศิลปะขั้นสูง ได้ยึดหลักปรัชญาการศึกษาและการเรียนรู้บนรากฐานแนวคิดด้านวัฒนธรรมของชาติ เพื่อสืบสานพัฒนาการด้านมรดกทางปัญญาจากบรรพบุรุษ อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างกระบวนการในการปลูกจิตสำนึกให้กับสังคมและชุมชน โดยเฉพาะการสร้างสรรค

ทางศิลปะและวัฒนธรรม ดังนั้นภาควิชาจิตรกรรมฯ จึงจัดโครงการดังกล่าว เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม อันเกิดจากการศึกษาเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาแห่งอดีต ไว้เป็นสื่อกลางระหว่างศิลปิน นักศึกษาและประชาชน ให้มีโอกาสนั้นชมกับความงดงาม ให้ประจักษ์ในคุณค่า และนำมาซึ่งความรัก ความหวงแหนและอนุรักษ์สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ตราบนานเท่านาน

และเนื่องจากในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 นี้ เป็นวาระสำคัญเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งพสกนิกรประชชนชาวไทย และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่พระองค์ท่าน ถวายเป็นพระราชสักการะ แสดงกตเวทิตา สอนองพระมหากษัตริย์คุณ ซึ่งตลอดระยะเวลาแห่งการครองราชย์ พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อความสมบูรณ์ ผาสุกแห่งอาณาประชาราษฎร์ และเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ สมดังพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนสยาม”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้เปี่ยมล้นด้วยทศพิธราชธรรม พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในศาสตร์ทุกแขนง ทรงดัดแปลงองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่พสกนิกรของพระองค์และประเทศชาติตลอดมา ในด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทยนั้น พระองค์ทรงสนพระทัยเป็นอย่างมาก ด้วยการพระราชทาน พระราชปราชญ์ พระราชดำริ พระราชวินิจฉัย และพระราชทานโครงการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ด้วยเหตุนี้จึงทรงเป็นเอกอุปกัมภีศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปะร่วมสมัยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังขึ้นขอรับการทรงงานศิลปะ ทั้งงานจิตรกรรมและประติมากรรมด้วย จึงกล่าวยกย่องให้เป็นองค์อัครศิลปิน แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ด้วยสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ และช่วงเวลาอันพิเศษแห่งการเฉลิมฉลองในมหามงคลสมัยนี้ ภาควิชาจิตรกรรมฯ ในฐานะสถาบันการศึกษาด้านศิลปะของชาติ จึงตั้งใจจัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อให้คณาจารย์ของภาควิชาจิตรกรรมฯและศิลปินระดับประเทศ ได้สร้างสรรค์ผลงานภายใต้การศึกษาเรียนรู้คุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมแห่งเกาะรัตนโกสินทร์เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ และสะท้อนให้เห็นคุณค่าของความงดงาม ความเจริญรุ่งเรืองแห่งเกาะรัตนโกสินทร์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่พระองค์ท่าน ถวายเป็นพระราชสักการะ แสดงกตเวทิตา สอนองพระมหากษัตริย์คุณแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเผยแพร่พระมหากษัตริย์คุณ ในสมเด็จพระมหากษัตริย์ราชเจ้า แห่งบรมราชจักรีวงศ์ให้แก่ไพศาลสืบไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1 เพื่อแสดงความจงรักภักดี และร่วมเฉลิมพระเกียรติองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา
- 2 เพื่อดำเนินรอยตามพระราชปณิธานในพระองค์ ผู้เป็นองค์อัครศิลปิน และเป็นเอกอัครราชูปถัมภ์ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้ส่งเสริมและเชิดชูมรดกทางวัฒนธรรมของไทย
- 3 เพื่อให้สาธารณชนเกิดความรู้ ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สืบสานและสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม
- 4 เพื่อบันทึกภาพประวัติศาสตร์แห่งเกาะรัตนโกสินทร์ ด้วยการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม
- 5 เพื่อเป็นสื่อกลางในการให้การศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของเกาะรัตนโกสินทร์และจิตรกรรมร่วมสมัยของไทย แก่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และขยายวงกว้างไปสู่ประชาชนผู้สนใจ
- 6 เพื่อแสดงความคิดสร้างสรรค์และแสดงศักยภาพของสถาบันการศึกษา ในฐานะผู้ให้บริการวิชาการแก่สังคม
- 7 เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ศิลปิน นักศึกษาศิลปะและสังคม ในการถ่ายทอดศิลปะวิทยาการที่มุ่งสร้างประโยชน์ในแนวทางที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

การดำเนินงาน

ระยะที่ 1 ตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงาน เพื่อพิจารณาคัดเลือกศิลปินชั้นนำ จากภาควิชาจิตรกรรม จำนวนโดยประมาณ 25 - 30 คน เข้าร่วมฟังแนวทางการดำเนินงานและวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งเชิญนักวิชาการประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี มาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเกาะรัตนโกสินทร์แก่ศิลปิน อาจารย์ และนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ที่มีเนื้อหาและแรงบันดาลใจมาจากเกาะรัตนโกสินทร์

ระยะที่ 2 จัดสัมมนาเรื่อง “จิตรกรรมบันทึกประวัติศาสตร์ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์” โดยมีศิลปิน อาจารย์ นักวิชาการประวัติศาสตร์ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการกำหนดรูปแบบของนิทรรศการ โดยประชาชนทั่วไปสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

ระยะที่ 3 ศิลปิน อาจารย์ สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมตามแนวทางเฉพาะบุคคล โดย นักวิชาการประวัติศาสตร์ เขียนบทความวิชาการเกี่ยวกับเกาะรัตนโกสินทร์ ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

ระยะที่ 4 นำผลงานจิตรกรรมของศิลปินชั้นนำของประเทศ และคณาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรมฯทั้งหมดมาจัดแสดง ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และเชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม

สถานที่ดำเนินการ

- การจัดสัมมนา ณ ห้อง 304 หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2550
- การจัดแสดงนิทรรศการ ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ 6-31 สิงหาคม 2550

Rama IX Art Museum Foundation

Art and Culture Renovation Project
By the Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture and
Graphic Arts,
Silpakorn University

1. Project Title

Ratanakosin Island Historical Records Art Exhibition on the Occasion of His Majesty the Kings 80th Birthday Anniversary

2. Responsible Organization

The Department of Painting, Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University

3. Background and Rationale

When King Rama I wanted to build a new capital for his dynasty 225 years ago, he decided to build Bangkok on the Eastern bank of Chao Phya River. The city was built particularly on the Ratanakosin Island. Encircled by the city wall and canal, the Island was home to Grand Palace, Temple of the Emerald Buddha, forts, streets and temples. All the works in that time were done by top-notch craftsmen from Ayutthaya and Thonburi. To meet with the king's desire to continue the national art and culture, the craftsmen harmoniously created the architectural, painting and sculptural works for the new city. The construction was therefore the beginning of the national history, showing the local wisdom and glory from the last two centuries.

As a national art institution, the faculty has maintained our philosophy of education and learning based on the national culture to develop the ancient wisdom. We are highly aware of the necessity of building artistic and cultural awareness to the public. Therefore, the faculty plans to pass on the local wisdom and culture of the Ratanakosin era to the next generation.

On the occasion of His Majesty the King's 80th Birthday, the local public and private sectors will be paying tribute towards the revered king whose devoted his life and happiness for his people and country.

The King who is genius in all types of art and science has not only adapted the science to improve the people's plight but also supported the art and culture of the country. Moreover, King Bhumiphol has also been praised as one of the most respected artists of Ratanakosin era.

To commemorate the special occasion, the professors from the faculty and artists are pleased to renovate the national art and culture on the Ratanakosin Island and to pass it on to the next generation. We hope the renovation will be a way to show our gratitude towards our beloved king.

Objectives

1. To show the gratitude to His Majesty the King and to be in line with the occasion of the king's 80th birthday.
2. To be in the revered artist king's footsteps of cherishing the national art and culture.
3. To build awareness and appreciation on art and culture from Ratanakosin era among the general public.
4. To be a historical record of the Ratanakosin Island.
5. To build a education and research centre on the history and art of the Ratanakosin Island for students, instructors and general public.
6. To pay artistic tribute to the society.
7. To be an example for the society to pass on the art and science to the public.

Procedures

Phase 1 : Setting up a group of committee and sub-committee to select 25-30 outstanding artists to join the project. The selected artists will be meeting with historians and archeologists to set the theme for the project.

Phase 2 : Arranging "Ratanakosin Island Historical Records Art Exhibition" seminar for artists, art professors and historians to exchange ideas and suggestions to set up theme for the exhibition.

Phase 3 : Artists and art professors will create their works while historians will write articles about the Rattanakosin Island for the special occasion.

Phase 4 : Exhibiting the pieces of art by outstanding artists and art professors from Silpakorn University at the Queen's Gallery.

Venue

- The seminar was held at Room 304, Silpakorn University Bangkok campus on May 12, 2007.

- The exhibition will be held at the Queen's Gallery between August 6 and 31, 2007.

Rama IX Art Museum Foundation

สารบัญ

บทความเรื่อง "ลักษณะความเป็นไทยในศิลปกรรมยุครัตนโกสินทร์"	1
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พชร โมลิกรัดน์	
บทถอดเทปบันทึกเสียงการสัมมนาในโครงการฯ	
- สังคมและวิถีชีวิต ในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ จุลทัศน์ พยานรานนท์	10
- ศิลปินร่วมสมัยไทย จะสืบสานศิลปะแห่งกรุงรัตนโกสินทร์อย่างไร" มิ่ง เช่งกิ่ง	42
"การละเล่น ร้องรำทำเพลง กรุงรัตนโกสินทร์" สุจิตต์ วงษ์เทศ	51
รู้จักเกาะรัตนโกสินทร์	74
สถานที่สำคัญ	86
การเมือง	99
สถาปัตยกรรมไทย	104
จิตรกรรมไทย	108
ผลงานจิตรกรรมของศิลปินที่ร่วมแสดงในนิทรรศการ	124
บทถอดเทปบันทึกเสียงการสัมมนาในโครงการฯ	
อาจารย์ปฐมฤกษ์ เกตุทัต	151
รองศาสตราจารย์ฉันทนา ส่องสุวิทย์	159
ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม	163
รองศาสตราจารย์สุวศักดิ์ เจริญวงศ์	168
อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร	177
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี คุณาวิชยานนท์	187
บรรณานุกรม	
ประวัติวิทยากร และ ศิลปิน	